

Udskriftsdato: onsdag den 10. juni 2026

KEN nr 9751 af 21/07/2016 (Gældende)

**Ankestyrelsens principafgørelse 44-16 om førtidspension -
invaliditetsydelse - hvilende førtidspension - mellemste eller højeste
førtidspension**

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2015-3610-47190

Ankestyrelsens principafgørelse 44-16 om førtidspension - invaliditetsydelse - hvilende førtidspension - mellemste eller højeste førtidspension

Resumé:

Invaliditetsydelse

Invaliditetsydelse blev før 1. juli 2008 kun tilkendt personer, som havde eller ville have ret til højeste eller mellemste førtidspension, hvis de ikke havde erhvervsmæssigt arbejde. Kommunen kunne tilkende invaliditetsydelse uden først at tage stilling til, om borgeren skulle have mellemste eller højeste førtidspension.

Efter 1. juli 2008 kan alle førtidspensionister få invaliditetsydelse, når pensionen bliver gjort hvilende.

Fra invaliditetsydelse til førtidspension

Kommunen skal betragte invaliditetsydelse som om, det er en hvilende førtidspension.

Kommunen skal konvertere invaliditetsydelsen til førtidspension, når modtageren af invaliditetsydelsen ikke længere har indtægt ved personligt arbejde.

Kommunen skal vurdere, om ansøgeren opfylder kravene til at få genoptaget sin hvilende førtidspension.

Før 1. juli 2008

Hvis invaliditetsydelsen er tilkendt efter reglerne fra før 1. juli 2008, uden at kommunen endeligt havde taget stilling til, om borgeren var berettiget til mellemste eller højeste førtidspension, så skal kommunen tage stilling til, om personen skal have mellemste eller højeste førtidspension.

Kommunen skal ikke vurdere anmodningen om konvertering af invaliditetsydelsen som en ansøgning om førtidspension efter § 24.

Kommunen har allerede vurderet, at personen var berettiget til mellemste eller højeste førtidspension.

Når kommunen har konstateret, at borgeren har ret til at få sin invaliditetsydelse konverteret til førtidspension, skal kommunen herefter afgøre, hvorvidt borgeren er berettiget til mellemste eller højeste førtidspension.

Efter 1. juli 2008

For en person, der har fået invaliditetsydelse efter 1. juli 2008, skal kommunen genoptage den førtidspension, vedkommende var blevet tilkendt, og som var gjort hvilende. Her skal kommunen alene bedømme sagen efter reglerne om hvilende førtidspension.

To konkrete sager

Kommunen havde afvist at tage stilling til førtidspension i to sager, hvor borgere med invaliditetsydelse søgte at få ydelsen konverteret til førtidspension. Invaliditetsydelsen var tilkendt efter reglerne fra før 1. januar 2003. På tilkendelsestidspunktet havde kommunen vurderet, at borgerne var berettiget til enten mellemste eller højeste førtidspension.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg hjemviste sagerne til kommunen.

Kommunen skulle først tage stilling til borgernes ansøgning efter reglerne om hvilende førtidspension og derefter tage stilling til, om borgerne skulle have mellemste eller højeste førtidspension, hvis de opfyldte kravene om at få den hvilende pension genoptaget.

Lovgivning:

lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. - lovbekendtgørelse nr. 11 af 12. januar 2015 § 21, stk. 1, § 44, stk. 1, og § 44a, stk. 4.

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at afklare, hvordan kommuner skal behandle ansøgninger om konvertering af invaliditetsydelse til førtidspension.

2. Reglerne

Indtil 1. juli 2008:

Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. § 18 (efter 1. januar 2003 § 21) fastslår, at invaliditetsydelse kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 65 år, der ikke modtager anden pension, men som ville have ret til højeste eller mellemste førtidspension, hvis de ikke havde erhvervsmæssigt arbejde, jf. § 15. Invaliditetsydelse kan også tilkendes personer, der på grund af alvorlig høreskade har svære kontaktvanskeligheder.

Efter 1. juli 2008:

Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. § 21, stk. 1, fastslår, at invaliditetsydelse skal tilkendes personer mellem 18 år og folkepensionsalderen, der har fået retten til pension gjort hvilende, jf. § 44 a, stk. 1.

Det fremgår af § 44 a, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om, at retten til pension tilkendt efter § 14, stk. 1-3, gøres hvilende for pensionister under 60 år, hvis indtægten ved personligt

arbejde forventes vedvarende at overstige det dobbelte af grundbeløbet, jf. dog § 15, stk. 3, og for pensionister, som anmoder herom.

Efter § 44 a, stk. 4, genoptages pensionsudbetalingen efter anmodning fra borgeren, jf. dog stk. 1, og tidligst med virkning fra den 1. i måneden efter anmodningen.

§ 15, stk. 3: Ved bedømmelsen af, i hvilket omfang erhvervsevnen er nedsat, skal der foretages en sammenligning mellem den indtægt, som den pågældende skønnes at kunne opnå ved et arbejde, der svarer til pågældendes kræfter og færdigheder, og som under hensyn til uddannelse og tidligere virksomhed kan forlanges af den pågældende, og den indtægt, som personer med lignende uddannelse normalt opnår i samme egn. Der skal endvidere tages hensyn til alder, livsstilling, bopæl og beskæftigelsesmuligheder og til sådanne andre omstændigheder, der i det enkelte tilfælde findes at burde tillægges vægt.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

130-11: Om hvilende førtidspension. Det var en forudsætning for, at kommunen skulle gøre pensionen hvilende, at den forventede indtægt vedvarende oversteg det dobbelte af grundbeløbet. Det var ikke tilstrækkeligt, at kommunen udelukkende foretog en konkret vurdering af erhvervsevnen.

22-10: Der var ikke hjemmel til, at en person kunne frakendes invaliditetsydelse, når personen overgik til fleksydelse. Der er kun udtrykkelig hjemmel til at frakende invaliditetsydelse, der er tilkendt på grund af alvorlig høreskade. Den tidligere generelle regel om frakendelse af invaliditetsydelse, hvis betingelserne ikke var opfyldt, blev ophævet ved lov nr. 446 af 9. juni 2008.

4. De konkrete afgørelser

Sag 1: 2015-3610-47190

Du har klaget over X Kommunes afgørelse truffet den 2. juli 2015 om førtidspension.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu i møde afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag om mellemste eller højeste førtidspension

Det betyder, at vi hjemviser sagen til behandling og afgørelse i kommunen.

Begrundelse for afgørelsen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du har ret til at få behandlet din sag om mellemste eller højeste førtidspension.

Vi har lagt vægt på, at du blev tilkendt invaliditetsydelse i april 2003 på grund af din synslidelse, og at du nu ikke længere har erhvervsarbejde.

Kommunen traf afgørelsen om invaliditetsydelsen efter de regler, der var gældende indtil udgangen af 2002, idet sagen var påbegyndt i december 2002.

Din ansøgning om konvertering af invaliditetsydelse til førtidspension skal derfor behandles efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. § 44 a, og § 15, stk. 3.

Invaliditetsydelsen blev efter reglerne, der gjaldt på tilkendelsestidspunktet, tilkendt til personer, der ikke modtog pension, men som ville have ret til højeste eller mellemste førtidspension, hvis de ikke havde erhvervsmæssigt arbejde.

Kommunen har således ved at tilkende dig invaliditetsydelsen vurderet, at du var berettiget til enten mellemste eller højeste førtidspension. At du i stedet for førtidspension blev tilkendt invaliditetsydelse skyldes, at du på det tidspunkt havde erhvervsarbejde. Det svarer til, at din førtidspension blev gjort hvilende.

Når du nu søger om førtidspension, fordi du ikke længere har en arbejdsindtægt, skal kommunen alene vurdere, om du opfylder kravene efter reglerne om hvilende førtidspension til at få genoptaget pensionen, og herefter skal kommunen tage stilling til, om du er berettiget til mellemste eller højeste førtidspension.

Kommunen skal ikke vurdere anmodningen om konvertering af invaliditetsydelsen som en ansøgning om førtidspension efter § 24.

§ 24 skal ikke anvendes, når kommunen allerede på det tidspunkt, hvor du blev tilkendt invaliditetsydelse, har vurderet, at du er berettiget til mellemste eller højeste førtidspension.

Efter reglerne kan invaliditetsydelse ikke frakendes. Borgere, der er blevet tilkendt invaliditetsydelse efter reglerne fra før 1. januar 2003, er sidestillet med borgere, der er tilkendt førtidspension efter dagældende regler. At de har modtaget invaliditetsydelse, mens de har forsøret sig selv ved indtægtsgivende beskæftigelse, svarer til, at en førtidspensionist har fået sin pension gjort hvilende på grund af arbejdsindtægter. Ligesom kommunen skal genoptage udbetalingen af førtidspension, når pensionen ikke længere er hvilende, således skal kommunen genoptage førtidspensionen for modtagere af invaliditetsydelse, der ikke længere har indtægtsgivende arbejde. Da kommunen ved tilkendelsen af invaliditetsydelsen alene traf afgørelse om, at borgeren enten var berettiget til mellemste eller højeste førtidspension, skal kommunen nu tage stilling til, om borgeren er berettiget til mellemste eller højeste førtidspension.

Sag 2: 2015-3610-51346

Du har klaget over X Kommunes afgørelse truffet den 14. august 2015 om førtidspension.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu i møde afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag om mellemste eller højeste førtidspension

Det betyder, at vi hjemviser sagen til behandling og afgørelse i kommunen.

Begrundelsen for afgørelsen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du har ret til at få behandlet din sag om mellemste eller højeste førtidspension.

Vi har lagt vægt på, at du blev tilkendt invaliditetsydelse i december 2002 på grund af din synslidelse og epilepsi, og at du nu ikke længere har erhvervsarbejde.

Kommunen traf afgørelsen om invaliditetsydelsen efter de regler, der var gældende indtil udgangen af 2002.

Din ansøgning om konvertering af invaliditetsydelse til førtidspension skal derfor behandles efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. § 44 a, og § 15, stk. 3.

Invaliditetsydelsen blev efter reglerne, der gjaldt på tilkendelsestidspunktet, tilkendt til personer, der ikke modtog pension, men som ville have ret til højeste eller mellemste førtidspension, hvis de ikke havde erhvervsmæssigt arbejde.

Kommunen har således ved at tilkende dig invaliditetsydelsen vurderet, at du var berettiget til enten mellemste eller højeste førtidspension. At du i stedet for førtidspension blev tilkendt invaliditetsydelse skyldes, at du på det tidspunkt havde erhvervsarbejde. Det svarer til, at din førtidspension blev gjort hvilende.

Når du den 28. november 2013 søger om "forhøjelse af førtidspension", fordi du ikke længere har en arbejdsindtægt, skal kommunen alene tage stilling til, om du er berettiget til mellemste eller højeste førtidspension, og om du opfylder kravene efter reglerne om hvilende førtidspension til at få genoptaget pensionen.

Kommunen skal ikke vurdere anmodningen om konvertering af invaliditetsydelsen som en ansøgning om førtidspension efter § 24.

§ 24 skal ikke anvendes, når kommunen allerede i 2002 har vurderet, at du er berettiget til mellemste eller højeste førtidspension.

Efter reglerne kan invaliditetsydelse ikke frakendes. Borgere, der er blevet tilkendt invaliditetsydelse efter reglerne fra før 1. januar 2003, er sidestillet med borgere, der er tilkendt førtidspension efter dagældende regler. At de har modtaget invaliditetsydelse, mens de har forsørgt sig selv ved indtægtsgivende

beskæftigelse, svarer til, at en førtidspensionist har fået sin pension gjort hvilende på grund af arbejdsindtægter. Ligesom kommunen skal genoptage udbetalingen af førtidspension, når pensionen ikke længere er hvilende, således skal kommunen genoptage førtidspensionen for modtagere af invaliditetsydelse, der ikke længere har indtægtsgivende arbejde. Da kommunen ved tilkendelsen af invaliditetsydelsen alene traf afgørelse om, at borgeren enten var berettiget til mellemste eller højeste førtidspension, skal kommunen nu tage stilling til, om borgeren er berettiget til mellemste eller højeste førtidspension.